

13062

N 12

32

48.

DISPUTATIO
DE
TRIBUS REI
PUBLICÆ FORMIS,
QVAM

Auspice Deo Ter. Opt. Max.
In Inclyta Argentoratensium Academia,

1620 1.

SUB PRÆSIDIO
Clarissimi & Excellentissimi Viri,
DN. M. MATTHIÆ BERNEGGERI,
Historiar. ibid. Profefs. ordin.

Publicè discutiendam proponit Author,
BLASIUS Schreiber Viennensis Austrius.
Ad diem Maij in Auditorio maiori.

Xenophon.
Ἐπεμύγεδες ἔργον, τὸ ἀρχεῖν.

ARGENTORATI,

J. Anst. Schino
Abth. d. univ. d. A.

Typis JOHANNIS REPPI, Anno

Quo

In aVstria, hVngaria & boheMia Dirè Certat Vr.

97.

NOBILI ET STRENVO VIRO,
Dn. LAZARO HENCKEL SENIO-
ri à Donnerßmarck in Gfäl & Fesendorff / Sacrae
Cæs. Majest. à consilijs: Senatori inclytæ
Reip. Viennens. primario, Meccœ-
nati summo.

NEC NON
Viris Præstantissimis & Integerrimis
Dn. STEPHANO WIGSTERO, Aquæductuum
præfecto Imperiali.
Dn. MARCO GIENGERO, civi & Mercatori pri-
mario.

*Domini, Affini, Curatoribus & promotoribus meis omnē
veneratione aeternum prosequendis,*

*Hunc studiorum meorum abortum pri-
mum de tribus Reip. formis, in meā
recommendationem,*

do, dico, dedico,

Blasius Schreiber Vienn. Austr.
Auth. & Resp.

Disputatio
DE
TRIBUS REIP. FORMIS

Tacit. 3. annal.

Cunctas nationes & urbes, populus, aut
primores, aut singuli regunt.

THESIS I.

EST & imperantium & parentium
ordo omnis Politia seu Resp. Bodin. l. i. de
Rep. duobus quæ cōnectitur vinculis, quorum alterum
potestatis, alterum subiectionis. Kirchner. de Rep. disp.
2. th. 1. alios namque videmus ad imperium, alios ad obsequium na-
tos, Bodin. dicto loco c. 5. num. 33. ex Arist. & vel ex Astrorum positurâ
vel regionis cuiusque singularibus & propriis, quemadmodum pro-
lixo catalogo & eleganti inductione hoc probat, Bodin. l. 5. c. 1. n.
522. adhibe Senec. Scal. Liv. lib. 45. Euphorm. in Icon. anim. cap. 1. & 2.
D. Christoph. Besold. in discurs. philol. de natura populorum, nuperrimè
edito. Naturâ enim Germani alii sunt liberiores, iisque nullû aliud
imperium conducit ac salubre est; nec aliud expetunt, quàm quod ma-
gis ad libertatem accedit, uti testatur Lips. in fine monitionis super Ec-
clesia christiana concordia: reliquæ gentes quidem servitutem pati
possunt, at germanorum propria est libertas. & Carolus V. Imp. di-
cere solitus fuit, se in aliis regnis & ditionibus mancipiis & servis, at
in Germania liberis & Regibus imperare; cum quo consentire vide-
tur: Gregor. Mag. ad Imperator. Phocam scribens: hoc interesse inter
Reges gentium & Reip. Imperatores, quod illi sint servorum domini,
Cæsares liberorum: hinc Primus è Maximilianis se non Asinorum ut
Gallus, non Diabolorum ut Britannus, non hominum ut Hispanus,
sed Regum Regem appellavit:

2. E contra verò nonnullarum gentium hæ sunt inclinationes
ut ferreâ regendæ virgâ, propter pravitatem, quæ ferulæ cedere non

vult. Huius generis sunt agrestes homines ac rustici in *Livonia Nobili-
lium* ibi misera mancipia, qui diurnum laboris si pensum non solvant,
aut Dominos suos irritant, vapulant miserrimè: hos cum *Polonia Rex
Stephanus* Anno 1582. vocari iussisset, eisque significasset, duræ se il-
lorum misereri conditionis, velle idè eos à plagis & verberibus vin-
dicare, & multam, si peccaverint, imponere mitissimam; Ei rustici
antiquas se consuetudines mutari nolle, omniaque dura malle perpe-
ti, responderunt, novitatem quàm introduci aliquam. *Lorenz Müll-
ler* in *Septentrionalischen Histor.* fol. 32. sic *Persæ* flagris verberibus-
ve Regis iussu cæsi, ei gratias agebant, propterea quod testatus hoc fa-
cto Rex esset, se eorum memoriam non deposuisse *ut refert Stobæus
ex Nicolao Damasceno & ex hoc Brissonius* quæ servilis consuetudo à
Persis translata in *Parthos, Schyths, Tartaros, & in Moscoviam* Persiæ
ab ortu contemnam: ubi uxores ægerrimè ferunt, si à viris non ali-
quoties dedolèrur ac depalmentur, ex quo indicium amoris maritalis
capiant. *L. Baro Sigismund. ab Herberstein / in suo itinerario vide Du.
Besold. d. l. n. 14. & seque.*

3. Hinc est, quod duo ponantur membra *unum eorum, qui præ-
sunt, alterum, qui subsunt.* *Kirchner d. l.* pro quarum varia inter se com-
positione, dispositione, conformatione & temperamento, aliæ atque
aliæ existunt Rerump. species: sicuti varia principiorum physicorum
mixture distinctas rerum naturas & formas producit. *Zach. Friden-
reich c. 29. pol. p. 178.* At quoniam imperandi principium à publicâ
potestate ducatur, ex hac competente Magistratui potestate subiectio-
nis simul modus in subditis, & Reip. inde forma, qualis sit, noscatur.
Idem dicto loco. Ita omnes omnium imperiorum & gubernationum status
inspicientes nunq. ultra tres nec plures nec pauciores easque veras &
directas species reperiemus. *Lips. lib. 2. c. 2. scil. Monarchiam,
Aristocratiam, & Democratiam,* quibus universus
politicorum chorus, unanimi consensus harmonia utitur, & accom-
modatè quidem, licet minus latinè.

4. Quæ tamen ad dichotomiam non inconvenienter referri
possunt. Siquidem summa potestas seu Maiestas, (de qua hîc tantum
sermo, à potestate ea, quæ totam Rempub. non complectitur, totius
Reipub. æstimari natura nequit; ut totius hominis vita, & crasis non
ex animæ vinculo iudicatur, quo cum brachiis aut pedibus, sed cum
universo pariter corpore singulisque eiusque membris coniungitur.
*Fridenreich Ibid.) est vel penes unum vel plures. ut ita rectè Besold. lib. 1.
pol. 6.*

pol. c. 1. §. 1. n. 2. ab imperantium numero Rerump, distinctiones summat, cum ob conspicuitatem, tum quia earum gubernatio summæ est potestatis, quæ in personis requiescit, ergo quando personæ variant secundum numerum, Remp. quoque variari necesse est.

5 *Illæ efficit principatum, hæc Polyarchiam* quæ vel optimatum & pauciorum, vel populi & omnium. *Vulteius lib. 1. Jurisp. Rom. c. 12. Kirch. de Rep. 3. th. 7. P. Gregor. 5. de Rep. cap. 1. Bodin. 2. de Rep. c. 1. Aristo. 3. pol. c. 5. & 8. Eth. 10. Keckerm. lib. 1. Syst. pol. c. 1. p. 32. & lib. 2. c. 12. Dan. 1. pol. c. 6. Rosin. lib. 7. antiq. Rom. c. 1. lit. B. Herod. in Thalia. Senec. epist. 14. Iacob. Simanca. 2. de Rep. 3. Nicol. Cusan. lib. 3. de Chatol. concord. in præfat. Plato de Rep. 4. & 16. qui est de Regno. Cic. 2. de divinac. & 3. de Rep. citatus ab Augustino lib. 2. de Civit. Dei. c. 21. Dion. Halicarnass. lib. 2. Apuleius lib. un. de Philosoph. in fin. Hieron. Vida de Reip. dignit. lib. 2. Franc. Patrit. 1. de Rep. Mynsing. ad §. SC. 5. Inst. de I. N. G. & civ. Zepper. 3. de LL. Mosai. c. 4. Lalius Zechius 1. de principe 4. Hippol. à collib. in principe cap. 1. Melch. Iunius part. 1. quæst. pol. 2. Shonb. 5. pol. c. 1.*

6. Ast quamvis prædictæ Rerump. formæ omnes omninò sint laudabiles & perfectæ. *Pet. Gregor. Tholosa. libro 5. de Rep. cap. 3. Quod enim est & esse per naturam potest, bonum est & laudabile Kecker. diss. præf. 36. quæst. 1. aliæ tamen aliis & videntur perfectiores & reverà sunt, diversâ respectus consideratione.*

7. Hinc ardua inter politicos agitur controversia: *Vtra his tribus è formis prævaleat & prædominetur reliquis?* huic antequam certam subiungamus determinationem, prius est, ut cuiusque speciei naturæ rationes & fundamenta, unâ cum affinium & contrariorum enodatione, perpendamus.

8. *MONARCHIA est status cujus summæ unus præest.* *Paulus Busius lib. 2. de Rep. c. 4.* hæc varia sortitur nomina iuxta diversimodam eius administrationem, propria autem eius denominatio est & manet *Monarchia*, quæ nec parem nec superiorem inter homines agnoscit. Nam Imperatoris Regis, Cæsaris, Domini, Principis, Ducis & Iudicis nomen non semper Monarcham exprimit. *Fridenreich/ d. l. p. 198.* Licet hi tanquam simulachra ad primam hanc speciem ut plurimum referantur.

9. In quib. ut distinctius procedamus, Monarchiam in Dominatū & principatū, cum acrioris & insignis iudicii politico *Paulo Busio* divi-

ditus, aut in omni scibili peritum Dm. Besold. d. l. §. 4. in Regalem
seu dominicam secernentem, sequimur.

10. *Dominatus est status absolutus, in quo
rei summa in populum eum, qui Dominatui
paret, à libero dominantis arbitrio dependet.*

Busius d. l. seu quando quis libertatis, fortunarumque omnium Domi-
nus est, sibi que subiectis, ut patet iam, servis imperat. *Besold. § 5.* nulli-
que ordini optimatum aut populi ulla ratione astrictus est, sed suis ab-
solutè vivit legib. suo ex arbitratu, aliis in consilium non adhibitis,
cuncta regit, gubernat, administrat,

11. Et quamvis *Clapmarius de Iure. publ. d. 6. restatur* plura gu-
bernationis vocabula unum idemque antiquitus fuisse, & populo tã-
tum Glaucoma obduxisse Romanos, tamè doctrinæ gratia & genuinos
& improprius vocabulorum usus investigare studebimus: cum sæpius-
culè & peritissimi authorum ea iuxta nummorum tenorem usurpent;
quod si ullo in loco certè in prima hac Reip. specie occurrit.

12. Dicitur enim hic de quo loquimur Dominatus ab his 1.
Monarchia seu Dominatio absolutissima, ab aliis 2. Herile imperium 3.
Regium 4. Bellicum 5. nimia potestas seu Dynastia 6. legitima Tyrannis.

13. Et idè quidem *Monarchia absolutissima* sc. quæ nescia vis
legum, liberrimo arbitrio & solutissimo placito sua tuetur, augere &
propagare satagens.

14. *Herile 2.* vocatur *imperium*, quod non modo rerum, sed
& personarum dominium trahit. *Besold. dict. l. numero 21.* & ii qui
præfunt Domini, cuius appellationem ut maledictum & opprobrium
semper exhorruit *Augustus*, quod indicio esset, reliquos servos esse.
Sueton. c. 53. Guibert. Costanus Polyhist. c. 16.

15. Item 3. *status Regius* quoties opponitur principatui. (aliàs
verbum regnum seu Regium propriè si sumitur, bonam alere signifi-
cationem in propatulo est, ob imperii autè Regii abusum l. 2. de Orig.
Iur. in malū abire sensum cepit.) De tali Rege loquitur *Samuel c. 8. v.*
16. & v. 5. iuncto 20. Israelitæ petunt Regem similem Ethnicorū Impe-
ratoribus. Si hoc nomine Regiū nomen alibi magnum, Romæ verò
intolerandum, detestabile & exosum factum, quod etiam *Sueton. de*
Calig. c. 22. referens probat: non multum abfuisse, quin statim Diade-
ma sumeret, speciem principatus in regni formam converteret; hinc
Giphan. ad prin. Inst. in verbo princeps Romanus ex Ammiano scribit:
Principes omnia legib. convenienter & nullo ex factu vel superbiã
agunt:

agunt: Reges verò cuncta suo ex arbitrato, & magnâ cum pompâ metiuntur. vide *Arnis. relectio. pol. lib. 2. c. 3. sectio. 12. & seqq.*

16. Aliàs in bonam si accipiatur partem Rex à regendo, regnando seu rectè, quasi secundum regulâ, agendo derivatur, & est plerumque nomen officii, rarò & minus propriè nomen generis, definiturq; ex *Cicer. 2. de off. solus regnum aliquod jure possidens ac benè regens.* Et hoc sensu *Senec.* Regibus adscribit omnium potestatem singulis, proprietatem: Sub optimo Rege omnia Rex imperio possidet singuli dominio: Omnia sunt in Imperio cæsaris, in patrimonio propria.

17. Bello quoque talis Dominatus adsimilatur, ex eo, quod Duces & Imperatores bellici summo sæpè Iure, (summa injuria) strictissimâque lege absque omni exceptione suos erga milites utantur: quod vocatur, *Das Soldaten vnd Kriegsrecht.*

18. Dynastiæ seu potestatis vocabulum s. etiam severitatem quandam introducere videtur: quo sensu sacræ literæ eo utuntur; omnem potestatem, sive quæ boni principis sive mali meretur nomen, à Deo esse constitutam, demonstrantes: Licet ut plurimum paternæ inserviat authoritati, in quâ tamen, si ius civ. vetus inspiciamus, quòd parentib. ius vitæ & necis in liberos concedit, atrocitatè aliquam reperimus. Et hoc non rarò abutuntur gnathones aulici Magnatib. hoc ex potestatis plenitudine competere clamantes.

19. *Legitimam* quandoque *Tyrannidem* 6. vocant ad differentiam veræ & illegitimæ; quæ una est è contrariis speciebus: quamvis autem nulla Tyrannis sit legitima, tamen in comparatione ita nominamus hanc, eò quod notis veræ Tyrannidi non sit obnoxia, sed tantum libertate in imperando solitaria, magis quam par est, fruatur.

20. Huiusmodi hodiè Dominatus sunt, in *Europa Turcarum, Rehnatus de Lusina, lib. 2. de incrementis Imperii, c. 2. & Moscovitarum, Alexander Guaguinus rerum polonicarum tomo 2. in descriptione Moscovia. In Asia Persarum, Aegypti & Tartarorum & etiamnum Hispani* dominatum in Asia, Africa, America & Peruana exercent, quod probat *Arnis c. 9. lib. 1. p. 244.*

21. Talis Dominationis reliquias in feudis adhuc vigere, Idem notat d. l. & ex eo *Besold. p. 207.* rusticos addens, qui dominis ad quotidianas operas sunt obligati, welche saalgütter oder schlupfflehen besitzen. Nec non in Westph. multorū, quos *leibeigene knecht* vocant, hæc est conditio dura, ut si subditi recipiantur, statim etiam fiant proprii homines. *Winter/ part. 2. in assef. c. 3. n. 9.*

22. Altera species est *Monarchia regalis sive*
Prin-

principatus, cui unus cum ordine senatorio iure suo præest Reip. summa solus & perpetuo. Busius d.l. seu secundum Lips. 2. pol. 3. est unius imperium morib. aut legibus delatum, susceptum gestumque parentium bono. Hac definitione veram Monarchiam seu Monocratiam complectimur, ita ut etiam summa quatuor imperia huc referri non sit difficile, nec quicquam interest maiestatique Monarchicæ detrahit, quando ea ordini optimatum seu senatus rationique legum in summâ rei sit astricta, dummodo & dignitate & potestate sit maior, siquidem nulla unquam vel fuit vel erit vera Monarchia, quæ se legibus aliorumque consiliis subiicere erubuerit, cum potius nihil tam proprium principatus, quàm secundum leges vitam degere l. 3. C. de testem. tantæque maiestati decet, eas servare leges quibus ipse solutus esse videtur l. ex imperfecto 23. de legat. 3. & 6.

23 Et hoc Imp. Severus & Antoninus in §. ult. Institut. quibus modis testam. infirm. comprobant dicentes: Licet legibus soluti simus, tamen legib. vivimus, nec non Theo. in l. 4. C. de ll. digna vox est maiestati regnantis legibus allegatum se principem profiteri. Adeo de autoritate Iur. nostra pendet autoritas, & revera majus imperio est, submittere legib. principatum, & oraculo præsentis edicti, quod nobis licere non patimur aliis indicamus. Est igitur princeps ll. non solutus, sed potius videtur l. 27. de legat. 3. sc. quod vis & efficacia legum ipsi nocere non possit, virtuti autem eius adscribendum est, ut inquit Bald. ad l. 8. de ll. quando plus Iustitia quam licentia apud eum valet, Symmachus ad Imp. in oratione pro veteri Deorum cultu:

Nam nihil, ut verum fatear, magis esse decorum,
Aut regale puto, quàm legis iure solutum,
Sponte tamen legi sese supponere Regem.

Gunth. in ligurino lib. 8. de reb. gest. Frid. & legum ideo servi sumus, ut liberi esse possimus. Quis enim liberè vivit, nisi is qui recta sequitur, qui gaudet officio, qui legibus paret, non propter metum, sed ea sequitur accolit, quia id salutare maximè iudicat. Cic. 5. paradox.

24. Sic laudantur apud Vtapienses Syphogranri i. e. magistratus (quanquam ll. eos labore soluerunt) ipsi tamen sese non eximunt, quo facilius exemplo suo reliquos ad labores invitent. Thomas Morus Vtop. lib. 2. p. 149. Traianus Imp. sponte se legibus submitit, præfectum præterio en se accingens; hunc si iustè administravero, pro me; sin ve-

rd

rò malè, cōtra me usurpato: verū hoc exēplū, nisi de manifesta Tyrāni-
de locutus fuerit Traianus, vix est ut admittam, siquidem coercionē
aliquam & imperium civile continet, à quo Princeps (de quo loqui-
mur) alienus est, quod probat *Imp. in Nov. 22. c. 2.* dicens neminem
tantæ esse potestatis, ut Principem nolentem cogere possit, & *Proph.*
Day. Psal. 51. ex eo Owen. lib. 3. Epigram. 51.

Subditus in legem peccat, Regemque Deumque:

Rex peccat soli (rex quia nempe) DEO.

Quos explicat *Ambros. in Apol. David c. 10. his verbis* Rex utique erat
Dauid, nullis ipse legibus tenebatur, quia liberi sunt Reges à vinculis,
neque ullis ad pœnā vocantur legibus, tuti imperii potestate, sed quā-
vis tuti imperio, devotione tamen & fide erat DEO subditus, & legi
eius subiectum se agnoscens, peccatum negare non poterat. *Sic Bodin.*
nec singulis civibus, nec universis fas est, summi Principis vitam, fa-
mam aut fortunam in discrimen vocare seu vi, seu iudicio constituto
ad fiat, *2. de Rep. c. 5. Adde Alberic. Gentil. de Iure Belli lib. 1. cap. 16.*

25. *Vt inderectè Horat. lib. 3. Od. 1.*

Reges in ipsos imperium est Iovis.

& *Marcus Antonius Xiph.* Principis solus Deus iudex esse potest.
Ergò consideratur vel ut animal, & est subiectus legib. naturæ, vel ut
homo, & ita legibus gentium: vel ut princeps, ita eximitur legibus ci-
vilibus, à quibus ipsum populus liberavit. A naturæ v. & gentium se-
cus, nisi quo ad vim coactivam, ut quibus & ipse populus subiectus est.
Nam leges bifariam considerantur, vel ut obiectum & regula iustitia, &
sic Princeps ijs tenetur, non minus ut ipsi virtuti, ut pote, cum omnis
homo per naturæ imbecillitatem & corruptionem indigeat normis à
quibus regatur: aut sunt media & instrumenta subservientia maiestati
ad regendam Remp. & sicut solutus. Keck. in pol. lib. 1.

26 *Hoc sensu Imp. in Nov. 105. c. 2. §. fin. dicit, Deus Impera-*
tori & ipsas leges subiecit, legem animatam eum mittens hominibus,
subiecit Principi non tantū civiles, sed & suas & naturæ leges. Börtius
in discurs. Acad. Arum. 8. §. 25. quas tamen omnes tenetur servare, non
quidem ut leges, sed ut rationes, Andr. Ifern. in pral feud. quæst. 2. n. 36.
hinc aliud est solutum esse legib. aliud haud tamen contrarium sed di-
versum ill. vivere: aliud legibus solutum esse & adversum legi-
bus obligari, hoc est imperii, illud obsequii. Bornit. de Iur. maiest.

27 *Nec sequitur, Principi convenit secundum leges vivere, er-*
go iisdem obligatur, quia obligatio legis non tam oritur ex ratione

B

quam sanctione, l. 1. §. 2. de ll. ex iussu & præcepto l. 52. §. 5. de obl. & act.
Neque hoc ritè concluditur, Princeps ll. solutam habet potestatem,
ergo licentiam effrenem habet, quicquid lubitum agendi, cum potius
Claud. audiendus,

Non tibi quid licet, sed quid fecisse decebit,

Occurrat, mentemque domet respectus honesti.

In summa principis boni potestas ll. est soluta, h. e. ab omni coer-
citione civili immunis, sive sit lex divina, sive humana, exceptis fun-
damentalibus, quibus sublatis status & salus Reip. corruet & aut in
Dominatum, aut planè in Tyrannidem cõmutabitur; siquidem tritum
aliàs, nullam gentem tam barbaram esse, quæ nõ Principem suũ certis
allegaret legibus. *vide de hac quæst. Cl. Dominum presidem in dodecade*
2. Germ. Tacit. quæst. 1. ubi ex his verbis c. 2. nec Regibus infinita aut
libera potestas: quæst. movet, cum quibus eiusdem Tac. verba c. 24. in
Germ. conciliare ex iam dictis facilè est, quæ sic sonant. Vnus imperi-
tat nullis iam exceptionibus. Adhibe I C. & politicos passim, quo-
rum rixis & disp. nobilitata hæc quæstio est, ita ut veteri verbo dicam,
quot capita, tot esse sententias.

28 Ad demonstrandam autem Monarchiæ naturam, argumẽ-
menta eius primatum declarantia subiiciemus: Et primò quidem est sta-
tus omnium simplicissimus, ad naturalem tendens unitatem, eiusque
inclinationi quam maximè conformis est; bestię etenim, quæ ali-
quod vestigium regiminis habent, unum Principem & Ducem se-
quuntur, ut *Apes, Plin. lib. 11. natu. Hist. c. 17. & grues Aristoteles 1. de*
Hist. animal. c. 1. Freig. in Ornith. p. 92. in gregibus Dux unus & in
Armentis Rector unus. Ciprianus in tract. de Idolo. vanitate. In bello
Imp. unus, unus nauta, unus Antistes in Monasteriis, in Ecclesia unus
Episcopus, in Oeconomia unum caput, paterfam. in homine una
anima rationalis, corpori & animæ vegetandi ac sentienti Monar-
chicè imperans; Et quemadmodum in cœlo solem unum, non plures
esse expedit; ita & unum Imperii corpus, unius animo regendum vi-
detur. Tacit. 1. annal. quod Lydij objecerunt Craso, fratrem consortè
imperii adsumenti. Stobæus ex Serino Serm. quod opt. sit Monarchi. Et
Alexand. Darij legatis respondit, mundum à duobus solibus regi non
posse. Curtius lib. 4. cum periculum sit, ut incendio omnia perdantur
Serin.

29 Imò Monarchicus status, imago est eius imperij, quod Deus in
creaturis exercet, & per hunc modum Resp. Deo similior evadit, quia
maxi-

miximè unus est; Deia. similitudine, quo ad natura recipit, tum singuli, tum universi felices redduntur. Ad hoc bonum & unum ita inter se apta & connexa sunt, ut boni ratio unius rationem consequatur *Keck. in cursu philos.*

30. *Secundò est omnium firmissimus & maxime diuturnus:* quia unus est & ordinatus, quicquid enim Resp. simplicitatis, quicquid in gubernando facilitatis, quicquid denique diuturnitatis & firmitudinis habet, id totum unitatis ratione & beneficio obtinet: quæ quò est naturæ prior, eò illa omnia expeditius in Remp. emanant. *Kecker. in cursu philos.*

31. *Tertiò facilius assequitur finem, facilior gubernatio, sive spectes inventionem consiliorum, sive eorundem executionem; atq; adeò si spectes legum vel promulgationem vel executionem.* *Keck. lib. 1. pol.* rarius enim unus, secum multi dissident. *Cas. lib. 3. Sphæ. civit. c. 7.* plures gubernatores, licet arcem noverint, tamen sibi invicem sunt impedimento: *Bodin. lib. 6. c. 4. de Rep.* utiliusque igitur subditis per unum regi quàm per plures. *Curt. c. 4. ex quib. causis Feud. amittit. n. 132. per l. 2. §. rariss. D. de orig. iur. c. in apibus 7. quest. 1.* propter discordias, quas inter plures præsidentes possunt oriri ratione communionis. *l. cum pater D. delegat. 2.* hinc sapientes turbatâ Rep. ad hanc regendi rationem, veluti ad sacram anchoram confugerunt. *Tolos. lib. 13. de Rep. c. 12. nu. 17.* siquidem regnum res inter Deos hominesque pulcherrima. *Liv. 26.* optimusque civitatis status sub rege iusto. *Senec. lib. 2. de benefi.* hinc pacis interest omnem potestatem ad unum conferri. *Tacit. 1. Hist.* neque aliud quandoque discordantis patriæ remedium fuit, quam si ab uno regeretur. *Tacit. 1. annal.* cuius rei illustre exemplum est in Romanis, qui in difficillimis quibusque negotiis dictatorem quæ siverunt, qui summum imperii Ius haberet & potestatem plane regiam, *Hyppol. à collib. in Princi. c. 8.* ut ita totum imperii corpus perturbatum, quod haud dubiè aliter coire & consentire potuisset, unius nutu, quasi anima & mente regeretur, *Florus lib. 4. c. 3.* subditorumque impetus facilius refrenarentur *vide Otto. in iur. publ. c. 3. p. 67. Schonb. 2 pol. Keck. in curs. philos.*

32. Hinc est, quòd Monarchiam magnifaciunt plurimi, imò fermè omnes politicorum, cum Imperium in homine potentius & terrore pariter & amoris plenius, quàm quòd in plenitudine conspicitur *Alt. c. 39. n. 30.* faciliusque multò virtus ad officium regentis necessaria

in uno clarior existere potest, quàm eadem in pluribus. Nam si ex metallis, plantis & aliis rebus, unum alterum dignitate vincit, cur nõ & homo hominem? qui eiusmodi reb. multis longè præstantior est. l. 44. D. de adilit. edi. Matth. Steph. de Nob. Hippol. à coll. eadem in materia th. 1.

33. *Taceo antiquitatem*, siquidem omnes gentes antiquæ Regib. primum paruerunt. Cic. 3. de ll. principio rerum, gentium, nationumq; imperium penes reges erat. Iust. lib. 1. idq; in terris nomen imperii primum fuit. Salust. in Catilina. vide Hippol. d. c. 1. & Schonb. nec hoc mirum cum ex naturæ profectum sit iure. Plat. Dialog. 3. Zech. de Princ. l. 1. c. 1. Bodin. de Rep. n. 214. Lips. l. 2. & hæc videntur præcipua principatus fundamenta: plura qui scire lubet, politicos adeat, & ex iis præcipuè Clapmar. eius arcana detegentem.

34. Hic quaeritur: An *Duum viratus seu Dyarchia ad primam hæc Reip. speciem sit referenda?* ubi respondentem producimus Kirchnerū disp. 4. th. 1. quòd vel à centum, vel etiam à pluribus Aristocraticè unum imperium, ne dum à tribus gubernari potest; pluralitas siquidè gubernatorum non facit pluralitatem imperiorum: quemadmodum enim viginti octo regna, etsi ab uno Carolo, administrarentur, non erant ob id unum regnum: multò minus diversa unius imperii regna, quamvis à diversis Regib. gubernentur, diversa Imperia constituunt. At nec duo regna, sed unū est dicendum, quòd æquali potestate & jure nuptiarum per pacta Rex & Regina unâ moderantur. Nec tàm *Dyarchia* quàm *Monarchia* coniugum pari maiestate regnantium gubernatio appellanda. In illis enim unitas tum corporum, tum animorum, ne dum potestatis perpetuò intelligitur, s. *uuptia*. Instit. de pat. potest. Kirchnerus, d. l. lit. C. sic Imp. collegas sæpius sibi adsciverunt, de quibus vide Otto, in Iur. pub. p. 67. Kecker, in pol. lib. 2. c. 2. & alios.

35. *Quemadmodum rubigo infestat ferrum, ita quamlibet Remp. vitium suum.* Ergo tractandum iam est de *Tyrannide vera*, tanquam de contratio Principatus, illo enim existente, hic tollitur planè; quod Mor. de opt. Reip. stat. p. 13. indicat: Principis Magistratus perpetuus in omnem illius vitam, nisi Tyrannidis affectatæ suspicio impediatur. Dixi de contrario. Nam illis assentiri non possumus, qui *παραβασεις* & *απορρὰς*, digressiones & aberrationes, sive vitiositates Rerump. eiusdem species esse contendunt. Cum species debeant esse contradistinctæ & Resp. ab eius accidentibus sit sciungenda. Christi: Matth. Dittmars. colleg. pol. 1. disp. 6. à princ.

36. *Est igitur Tyrannis publica vis sive injuria illata, legibus & subditis à Tyranno. Kecker. lib. 1. pol. c. 28. seu violentum unius imperium præter mores & leges, Lips. 6. pol. c. 5, cumque unus iniuste & præter sanctarum legum præscriptum imperat, Dan. lib. 1. pol. c. 6. imò Tyrannus diaboli imago, Damhud. prax. crim. c. 28. n. 63. hinc rectè Seneca de clementia. Reges confenscere, liberisque & nepotibus tradere regna: Tyrannorum vero execrabilem & brevem esse potestatem: quorum prolixum collegit catalogum Cassan. in Catalog. gloria mund. part. 5. consider. 1. & ex eo Schomb. lib. 2. c. 37. plura de Tyrannide tractantem vide Kecker. d. 1. & in parte altera syst. log. Vindicias Iuni Bruti. Althus. Horro. Dan. & alios infinitos, quos etiam in quæst. de eius resistantia consule: siquidem nos intricatissimæ & difficilissimæ illius quæstionis decisionem, hoc loco brevitati studentes cum Valentin. Forst. lib. 2. de iuris dict. Roma. secti. 6. subdubitante, in medio relinquimus.*

37. *Actum de Monarchia: Polyarchia sequitur, quæ vel paucorum vel omnium. Paucorum dicitur Aristocratia, quæ est quando coniunctim & individue pars civium minor seu aliquot excellentiores, in singulos & universos imperium & majestatis jus exercet. Hoc majestatis jus, si summum est, erit vera è supremis Reip. speciebus una; si verò pendet ab alio subalternam rectè dicunt Politici Reip. Considerantur autem Optimates ita, ut etiam si præside uno, tanquam principaliori, nihilominus faciant Aristocratiam, cuius rei exemplum illustre nobis monstrat Resp. Veneta, in qua licet Princeps dignitate reliquos antecellere videatur, potestate tamen eadè cum iis fruitur: Natura enim huius majestatis requirit, ut quilibet socius huius imperii summi in omnes subditos singulatim vel singulos subiectos, id exercere possit; at in omnes collectim, vel in universos subditos solus unus, sine socio non possit. Alth. c. 39. pol. n. 33. adhibe etiam Bodin. lib. 2. c. 6. de Rep.*

38. *Et hæc Resp. primas sibi competere militat 1. ab Etymologia*

liquidem *ἀριστοί*. i. e. Optimi hanc administrant, quorum bonitas & nobilitas, secundum cuiusq; regni instituta & mores iudicatur. *Bodin. lib. 3. c. 8.* dum alibi generis antiquitas & splendor, alibi opum fulgor, alibi militaris fortitudinis gloria, alibi sapientiae & iustitiae ratio attenditur. Omnium a. consensu ea nobilitas optimatum optima, quae virtutis commendationi & dignitati tam avitae quam propriae innititur. *Sinnibald. de Nobil. Tiraq. de Nobil. c. 3. Arist. 1. Rhet. c. 15.*

39. II. A mediocritate, quam inter Monarchiam & Democratiam praese fert, optimum enim illud, medietati magis quod accedit. III. A Necessitate, quam vitae nostrae & seculi conditio exigit, eod quod ex Adami lapsu naturam de pravata affectibusq; patentem agnoscere debemus totam, haec a. cum facilius mentem perreptare possit unius, quam plurium, Aristocratia pro primo sessionis loco disputat, utilitatem, facilitatem & usum eximium suis addens fundamentibus. Quorum dilatationem vide apud *Matth. Sutliv. lib. 1. de pontif. Roman. c. 2. & 3. Herod. in orat. Otton. 3. Kecker. lib. 2. c. 2. & alios passim. omnino a. Besold. lib. 1. pol. c. 9. §. 5. n. 23. p. 328.*

40. In hoc statu consilium plurium imperantium notandum, ita ut quod maiori parti placuerit, sit sequendum, & exequendum necessario, ne alioquin status polyarchiae corrumpatur. *Pacian. lib. 2. c. 36. n. 51. de probat.* Huc pertinet illa quaestio: *An vota sint ponderanda an numeranda?* de qua in specie quoad comitia vide *Otton. in dissert. de Iure publ. c. 3. p. 499.* Hinc non est liberum arbitrium administratorum in consiliis retractandis & mutandis, sed necessitas parendi. *P. Greg. Tholos lib. 24. c. ult. & lib. 22. c. 2. de rep.*

41. *Hujus status morbus sive mors fit, quando nempe pauci ex plurium Optimatum numero ceteris consortibus & collegis exclusis, invadunt Imperium, & pro sua cupiditate leges inflectunt, & ad reliquam multitudinem opprimendam conspirant, Quod Roma factum fuit, quando Triumviratum constituerunt Caesar, Pompeius, & Crassus. & dicitur eiusmodi conversio Oligarchia, ubi paucorum affectus, non ratio, non lex, non Iustitia, non aequitas: sed impetus regnat. Casus 4. sphaera civit. c. 5, ubi pauci dominice imperant, & ad privatam suam utilita-*

utilitatem Remp. administrant; non aliter ac Tyrannus in Monarchia.

42. Interdum tamen *Oligarchia bona & legitima* Reip. forma censetur, quando sumit & præsumit bonos, ex divitibus & nobilibus quos sumit: quotiescunq; eundem cū Aristocratia habet finē: salutem scil. publicam; toties aberrans Resp. non est. Non enim est absurdum (etsi quoad electionem nobilitas & divitiæ respiciantur,) in nobilibus & ditioribus animi dotes & regnandi vires præpollere. Adde Keck. disp. 36. pract. q. 6. & Bodin. 2. de Rep. 6. n. 219. dicentem. Nihil commodius fieri posse, si optimi cives nequeant haberi, quam ut imperiū locupletioribus committatur, si quidem illorum pecunia & bona obfidis & pignoris sunt loco, non fucati in patriam amoris.

43. *III. Democratia est status Reip. quando populi sive civium vel universorum vel magna partis nomine, quidam alternatim ceteris omnibus singulis & universis imperant & secundum populi suffragia jura majestatis & summam majestatem usurpant.* Kecker. lib. 2. c. 3. seu est status, in quo totus populus iura maiestatis possidet: estque omnium liberrimus & acceptissimus, ut pote in quo cives quasi in se ipsos imperiū habent, quod latè demonstrat Gryph. in disp. de democrat. qua habetur in tomo 3. Jur. publ. Francof. Keck. Althus. Shonb. Kirchner. Danaus. Besold. d. l. p. 322. & seqq.

44. Non autem ita intelligendum est, quasi omnes in Senatū & consilium admitterentur, si quidem illa multitudo nil nisi confusionē pareret & veram Democratiam in *Ochlocratiam* commutaret, quā non amplius populus vult deputare certos, qui Magistratum gerāt, sed omnes simul volunt regere, nemine parente. Da heri omnes meinet er sey heri/ weil derselben sein desto mehr. Kecker.

45. Hinc duas Democratiae species quidam assignant: Democratiam scil. liberā & adstrictā. In libera, cōsultationes & iudicia multitudini

titudini sunt attributa: & omnes secundū numerū censentur, & nō secundū qualitātē vel generis, vel virtutis vel divitiarū ibiq; Magistratus nō tā utilitati cōmuni, quā multitudini placere student. *Tholos. 5. de rep. c. 2.* & hęc aliis dicitur *Oblocratia* seu Democratia verē *παρέρουσα*

46. *Altera adstricta* quę vocatur, est, quando non populus omnis, sed quidam alternatim imperitent: ita tamen ut honorum æqualitas & libertas sit, quę consistit in eo, ut populares per vices imperent, & parent, & sit isonomia, seu iuris æquabilitas & vicissitudo vitę privatę & honoratę, ut omnes singulis imperent. *Alth. c. 39. pol. n. 6.* (quem omninō vide multa in Democratia præminentiam dicentem) sintque vices parendi & imperandi. *Dan. lib. 6. pol. c. 5.* & huius speciei exemplari possunt varia.

47. In hac Democratia quatuor notanda monet *Bellarmin. lib. 1. de Pontif. Rom. c. 6. 1.* ut Magistratus ab illo populo constituatur, atq; ab eodem auctoritatem sumat. 2. ut à sententia Magistratus, in rebus gravioribus, ad iudicium populi appelletur. 3. ut leges quib. Resp. est gubernanda à Magistratu quidem proponantur, sed à populo iubeantur. 4. ut Magistratus apud populum accusari possit: vel etiam morte mulctari, si ita populo ex æquo videatur. Plures leges Democratico statui utiles vide apud *Althuf. d. l. n. 84. ex Arist. Thol. & Bodino.*

48. *Et hæc posteriores species nō est* *ἰσοκρατία* dicuntur *Respublica* Potissimum autem *Democratia*, quod in ea omnia maximè publica i. e. populi, seu communia existant: universiq; cives, æquā inter se ratione Ius publ. sint partiti: In quibus maximè notanda hæc cautio, ne cives aut ex iis deputati patiantur quępiam ultra modum in potentia crescere, ita ut ipsius à nutu cuncta dependere videantur, isque solus Principis licet non titulum, tamen potestatem representet: hoc enim tam adversum est statibus huiusmodi quàm in unius conditionis hominibus quærere prærogativam: imò utile erit tales esse leges, quibus potestas polyarchica muniatur contra eos, qui Monarchicam quandam potestatem in ea usurpant. *Althuf. c. 39. n. 42.* Hic si attendatur, quid veteres de Ostracismo statuerint, vix est, ut nō probē.

49. *Secunda quoque observatio* tanq. utilissima non est omni-
tenda: quā benè constitutę Resp. hanc introduxerunt legem (ut p-
pinqui & agnati teneantur exire, sedemque vacuam relinquere, quo-
ties casus pro amico decidendus occurreret, quod minus Iustitia sensu
principaliori oculorum scilicet: usu privetur: E contra vero introducendum
eodem esset iure, ut etiam odio tumidi, & invidia turgidi, ab iis
se prius

se prius in aperto aere liberet, anteq. decreta, quæ affectuū essent man-
cipia, promulgarent: Id quod eleganti monumēto sibi imitandū sem-
per ante oculos posuit Respublica Ratispon. prout meminit *Chy-
treus in delitiis Itinerum Europa* p. 34. Ibi in curia aureis literis hæc re-
peritur inscriptio: *Quisquis senator curiam officij
causa ingrederis, ante hoc ostium privatos af-
fectus abijcito: iram, vim, odium, amicitiam
adulationem. Reip. personam & curam sub-
ijcito. Nam ut aliis æquus & iniquus fueris,
ita quoq. Dei judiciū expectabis & sustinebis.*
*hanc inscriptionem etiam citat Schonb. Nec sufficit amoris sustu-
lisse damnum, nisi & odij extirpetur pestis, & funditus eradicetur
omnis invidia. Plures sunt præter hos præcipuos canones, quos hic dispu-
tationis recensere natura, quæ brevitati studet, prohibet.*

50. Consideravimus omnes Reip. formas unâ cum contrarijs,
seu digressionibus: si autem nullus horum subsistere videatur,
*Anarchia incendium crescit: cum nec imperat
nec paret quispiã, interitusq. Reip. nõ con-
versio fit, cui suffragatur.* Cicer. cum populus omnis imperat ma-
xima est tyrannis, & tunc non tam vitiosa est Resp. quàm nulla: Imò
Anarchia dicitur, ubi planè Resp. destituitur Principe sive capite, at-
que adeo ubi nullum est regimen sed quilibet vivit pro suo arbitrio.
Kec Ker. lib. 1. pol. c. 28. p. m. 421. & omnis ordo parentium & impe-
rantium est sublatus, quæque omni tyrannide omniq. corrupto Civi-
tatis statu deterior est. *Danae 1. pol. c. ult.* Et eâ nihil periculosius; *Plato
lib. 1. de legib. Hujus mala infinita vide apud Danae lib. 1. pol. p. 58. in
aphorism.*

51. Ha. Reip. formas omnes & singulas unâ eum aberrationibus
expetibus ei populus Romanus. Nam Remp. Rom. primò Reges
tenuerunt: tum tyranni, quibus pulsus, factio optimatum invasit: quæ
cum superbire inciperet, contemptaq. eâ, quæ inter cives esse solet,
æqualitate & potentia proportione luxui se dederat, plebem eò dedu-
xit, ut non ante seditionib. in urbe agitandis conquieverit, quàm &
ipsa in partem Magistratum totius Reip. venerit. sed cum & hic ni-

C

mia licentia tranquillitatem corrumpere, Magistratusq; contemneretur, & quisque prolibitu viveret, ad principatus formam rediit. Hypoll. à Collib. in principe. c. 1. p. 4. ex Polyb. l. 6. clarus Rosin. l. 7. antiq. Rom. c. 1. lit. t. & seqq. & ex eo Clarissimus Dominus Praeceptor Cluten. in syllog. 8. 1. I. Monarchiam à principio urbis 7. scil. Regibus quæ sub Tarquinio versa in Tyrannidem 2. Aristocratiam expulsis Regib. sub senatu quæ versa est in Oligarchiam 3. Democratiam, quæ versa in Ochlocratiam. Post hanc, ab anno U. 376. impeditis per totum quinquennium, Liv. (velut alii 4.) Magistratuum curuliū comitiis & à Tribus plebis Rep. administrata, fuit Anarchia, quam excepit Monarchia.

52. Ex his facile colligitur, quam obnoxia mutationibus & conversionibus sint dictæ formæ, ut una in aliam sæpius commutetur, quarum, quæ ijs magis patet, jure suo reliquas sequitur.

53. Cum autem in reb. humanis nihil sincerum, omnia ferè mixta sint, Scherb. in pol, hic quarimus: anteq. ad definitam Remp. inter se comparationem perveniamus; num detur Reip. status mixtus? quod multi negant, in primis autem Otto in diss. singul. hac de quest. Iena habita. Bodin. 2. de Rep. 1. Hoc non diss. pol. 9. 9. 2. Melander in Idea studii politi. pag. 73. Timpl. 9. pol. c. 2. quest. 7 Zach. Fridenreich, c. 18. pol. & 29. Tolos. 5. de Rep. 1. Bornit. de maiesta. cap. 11. & 13. Idem in part. pol. lib. 1. p. 64. & de prud. pol. compar. Gryph. in diss. de statu Imp. Rom. germ. 8. 9. Hypoll. à collib. in principe c. 1. p. 5. inquit. Nullam Remp. ex duobus pluribusve generibus conflari reperimus. Species enim & formæ rerum non miscentur naturâ; si fit cogitatione, quod inde provenit monstrum est: cujus generis centauri sunt & chimæ.

54. Verum reliqui politici omnes constanter mixtum dari statum asseverant, ita ut omnem ferè Remp. mixtam pronunciare laborent: Et ex eo potissimum Besold. 1. pol. c. 8. qui refutandum sibi sumpsit Ottonem, Lips. 2. pol. sua sententia omnibus præscribere videtur inquit: miscentur inter se fateor, & remittuntur, aut intenduntur, sed sic, ut propendeat & præponderet semper aliqua pars, à qua iure ei nomen. Cum à potentiore & digniore fiat denominatio l. queritur 10. de stat. hom. idq; semper quodd obinet, spectetur l. 3. & seq. de ll.

55. Hinc definitur *mixtus status, in quo plures simplices formæ conjunguntur & temperantur.* Keck. lib. 2. c. 4. hanc temperaturam & moderationem quantis extolant.

lant laudib. politici plurimi, apud eos tum videre est, tum patet è sequē-
tibus similitudinibus. Non enim inconvenienter Resp. *familiis* cōpa-
rantur & vitæ domesticæ, in quâ paterfam. quatenus toti imperat fa-
miliæ, regiam sustinet auctoritatem: quatenus verò cum uxore de re
familiari consultat & disponit, eatenus convenit cum statu optimatū:
Fratrum verò æqualitas in omni re & cura familiari statum repræsen-
tat popularem, *Arist. 8. Eth. 10. Patris. de regni instit. lib. 1. Tit. 3. Alth.*
6. 39. n. 1.

56. Sic etiam in *fabrica corporis humani obtinet*. Cor enim &
reliqua membra humanas absolvunt operationes, & cuilibet suum ad-
signatum est officium: ita tamen ut cor principatum, à quo reliqua mē-
bra originem ducunt retineat. In *anima* quoq; idem observari potest,
quæ quamvis plurimas habeat facultates & quoq; diversas operatio-
nes, omnium tamen aliarum potentiarum facultas *rationalis* regina
dicitur, quæ sedem in capite, ut in excelsa & fortissima arce instar do-
minæ reliquis commendantis obtinet. Huic proximè assistit *sensitiva*,
quæ rationalis est consiliis & plurimas cum illa eximias efficit virtutes:
non tamen ab illa vult cogi, sed liberè bonum sequi: & in his *Aristo-*
cratia refulget: Tertia & infima facultas quæ *vegetativa* indigitatur,
participat quoque, quasi minuta plebs seu populus ab ista parvæ anime
rep. curam maximè habendo & providendo hominum operationibus,
ut ita tota hominis actio feliciter perficiatur. *Aut disp. de iure princip.*
concl. 11.

57. Et quemadmodum in *Musis*, quò plures chordæ percu-
tiuntur, eò suavior concentus efficitur, quia varius ille multarum fi-
dium numerus, in quo summa discordia est, arte conciliatus & ad con-
cordiam perductus, incredibili quadam iucunditate aures animumq;
permulcet; sed hæc tamen iucunditas ideo brevis est, quia de multis
fidibus aliqua statim remittitur & discrepat: sic multorum ordinum
administratio videtur illa quidem omnium esse optima, quia quo lon-
gius ab unius imperio disceditur, eò propius ad libertatem accedit: sed
quia multis idem sentire difficile est, facilè dissolvitur, quid autem ex
dissolutione existat, multarum civitatum miserrimus exitus declarat.
P. Manur. de 4. Rebusp.

58. *Cognita Rerump. natura ad earum comparisonem procedi-*
mus, monentes: multa inveniri absolutè præstantiora, quæ tamen o-
mnibus haud congruere videntur: & aliud *ἐπλωσ*, aliud *τινὶ ἀγαθῶν*:
sunt venena interdum remedia & alexipharmaca nonnunq. venena,
Besold. p. 321.

59. Hinc *Monarchiam optimam esse judicamus*, si absolutè spectetur τὸ βέλτιον i. e. quòd ex rei natura præstantius, non autem si consideratur τὸ ἀίρετον i. e. quòd respectu vitæ humanæ utilius. Kecker. lib. 1. c. 1. nam si non simpliciter, per se, ac in thesi formas animo lustramus Rerump. sed easdem rerum suppetentium ponderamus ratione, nullam tunc Reip. speciem absolutè præferendam esse alteri: sed una, quemadmodum, Medicina, omnibus singulisq; non prodest corporum constitutionibus & complexionibus; sic populorum ut diversi sunt mores, ingenia, habitus; alij ita genti, vel unigenti, diverso tempore, aliam congruere reperiemus Reip. formationem *Dana. lib. 1. pol. Zechius 1. pol. 4. n. 5.*

60. Ergò secundo loco *Aristocratia* conspicitur vel *mixtura Monarchiæ cum Aristocratia*, quæ his potissimùm nationibus competit à dominatu quorum se est eximere, & bellū cum aliis gerere, exēplo *Batavorum*.

61. *Tertio ex Aristocratia & Democratia*, quæ accommodatissima est civitatib. in quibus florent mercaturæ & opifices, qui gaudere cupiunt suis libertatibus & Principum diffidunt ministris atque aulis. *Kecker. 2. c. 5. fol. 577.*

62. *Quartum & ultimum locum occupat Democratia* tanq. ex probatis formis minima, nam difficile admodum, ut qui sunt æquali pœnitentiā diuturnam colant amicitiam, nisi maiori alicuius auctoritate cohibeantur. *Comin. l. 2. p. 356.* Nullamq; novimus popularem Remp. magnos habuisse progressus, *Atheniensibus* exceptis, qui & præcipua quadam prudentia cæteris *Græcis* præstiterunt, & suas religiosissimè omnium leges observarunt. *Pausan. Hic nota quæ scribit Syracid. c. 27. circa finem.*

63. Cum autem ea cuiq; populo vel genti optima ac præcipuè deligenda forma Reip. quæ maximè illius gentis aut populi moribus, ingenio, loco, commerciis cæterisq; circumstantiis convenit, aut consentire potest. *Dana. 1. pol. c. 6. p. 52.* Iure concludo omnem Remp. esse bonam, imò optimam, quòd magis gentis applicetur naturæ: DEUS faxit, ut omnis Politix gubernatio talem alat temperaturam, qualem gentis exoptulet conditio, ut ita parentium cum imperantibus uniformis sit conditio, & iuavis concordix harmonia: voveo itaq; & ex animi sensu voveo.

re deat concordia, virtus
Cumq; fide pietas altà cervice vagetur.

hic o-

Sic opto.

*Vivant Imperij proceres rursusq; receptis
Nectat amicitis, quicquid discordia solvit.*

I.

DOMINO RESPONDENTI GRA-
tulantur Amici.

*S*unt qui compilant Crispini scrinia Lippi,
Fructum quaerunt & nescia ferre, scholæ!
Tu verò amborum conjungis commoda doctè:
Ast ibis inficias? perlege, & inuenies

Georgius Gumpeltzhaimer
Linz. Austr.

II.

*Optima cunctarum quaesit Respublica, paucis
Lemmatibus, Blasichare, docere cupis:
Quod tibi facturo linguam Iehova gubernet,
Constanter positas ut tue are theses.*

Valentinus Franck Tran-
sylvanus.

C 3

III.

*Dum vario nostri in Patria turbantur amici
 Marte, eheu magnū percipiuntq; malum.
 Hic quoq; te contra, Blasi doctissime, pugnant
 Pierides, tantū doctiloquo ore tamen:
 Inde nihil damni sentis, nec laderis ictu
 Telorum; Palmā ast non sine laude refers.
 O si ita Pannonij certarent, clara vicissim
 (Quod precor) in proprio flore Vienna foret.*

Amicæ congratulationis
 ergo adjecit

M. Matthias Duchon Mo-
 schovino-Pannonius.

IV.

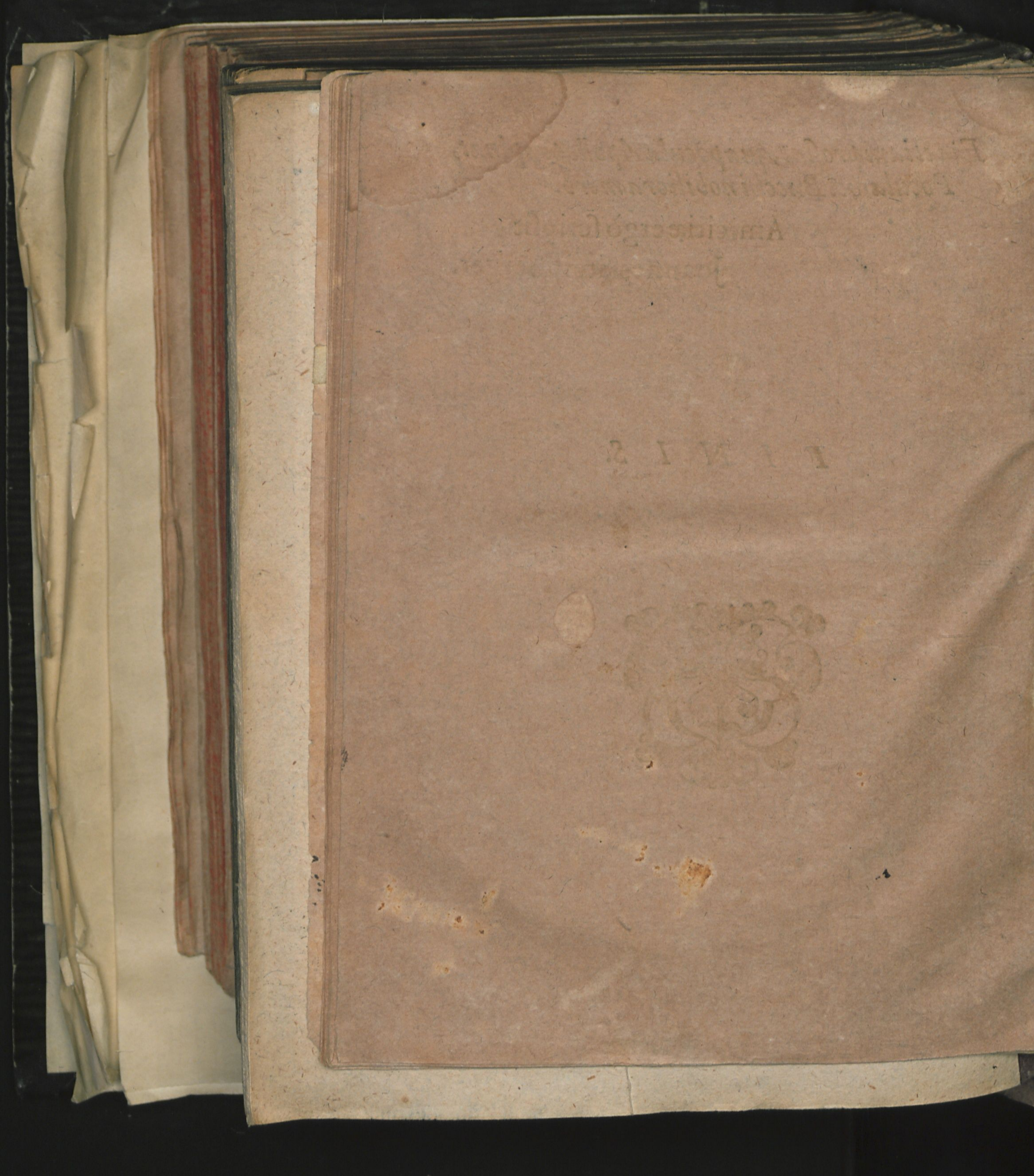
*Iam benè sunt multi, qui se in discrimina vite.
 Ponunt, dum cupiunt Martia castra sequi.
 Quam facit is melius, sequitur qui docta
 Minervæ
 Castra, omninò nihil imminet inde mali.
 Rectè igitur Schreibere petis nūc Palladis arcē,
 Atq; in Parnassi vertice prosper agis.
 Dum Berneggero Phœbo moderāte, Camœnas
 Alloqueris? Clariâ dum labra tingis aquâ.
 Eja*

*Eja etiam profint, quæ pocula Apollo propinat,
Pocula vel Bacchi nobiliora a mero.*

Amicitia ergò scripsit
Joannes Steinberger.

F I N I S.

Faint, embossed text at the top of the cover, possibly including the title and author's name.

2 1 2 1 1

Strapberg, Diss., 1693-22

ULB Halle

3

005 303 01X

V17

